

**Tentamen medicum inaugurale, quaedam de asphyxia, ab aeris
dephlogisticati, privatione oriunda, tradens : quod, deo maximo annuente,
sub moderamine viri admodum Reverendi Johannis Ewing, S.S.T.P. [sic]
Universitatis Pensylvaniensis praefecti ; nec non ex curatorum
perillustrium auctoritate, et amplissimae facultatis medicae decreto, pro
gradu doctoris, summisque in medicina honoribus, et privilegiis rite et
legitime consequendis / eruditorum examini subjicit Gulielmus Stokes, A.B.
Virginensis Societ. Med. Phil. soc. nec non Societ. Chem. Phil. bis annuus
praes ; ad diem 10 Maii, hora locoque solitis.**

Contributors

Stokes, William.
Shippen, William, 1736?-1808
Jefferson, Thomas, 1743-1826
Young, William, 1755-1829
University of Pennsylvania.
National Library of Medicine (U.S.)

Publication/Creation

Philadelphiae : Ex officina Gulielmi Young, biblioplae, no. 52,
Secunda-Platea, angulo Castaneae-Plateae, MDCCXCIII [1793]

Persistent URL

<https://wellcomecollection.org/works/hvyyyc99>

License and attribution

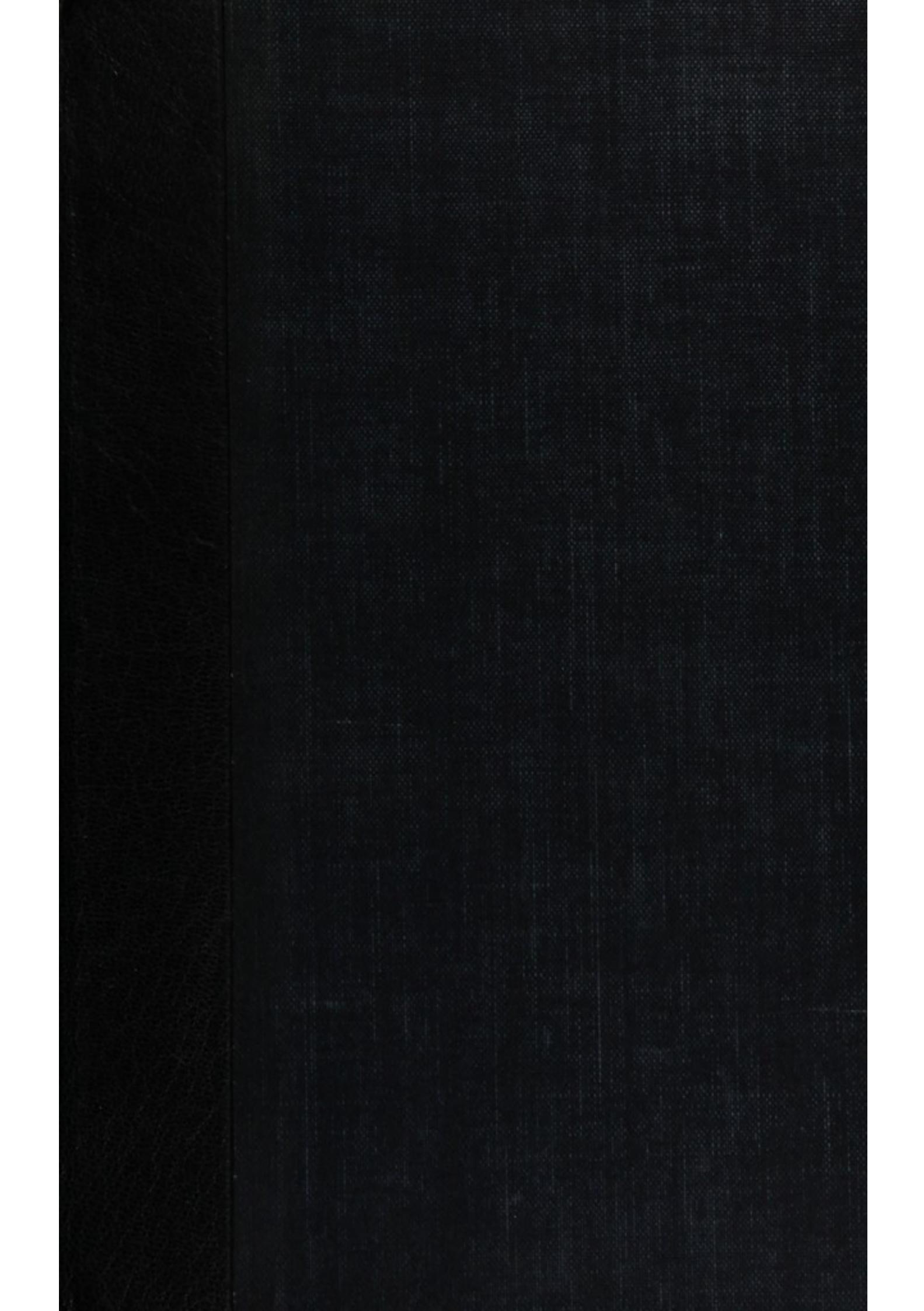
This material has been provided by This material has been provided by the National Library of Medicine (U.S.), through the Medical Heritage Library. The original may be consulted at the National Library of Medicine (U.S.) where the originals may be consulted.

This work has been identified as being free of known restrictions under copyright law, including all related and neighbouring rights and is being made available under the Creative Commons, Public Domain Mark.

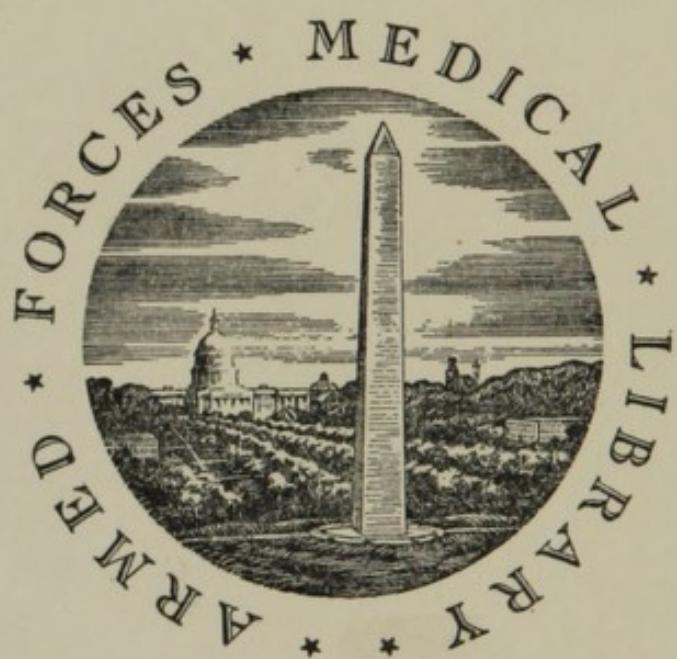
You can copy, modify, distribute and perform the work, even for commercial purposes, without asking permission.

Wellcome Collection
183 Euston Road
London NW1 2BE UK
T +44 (0)20 7611 8722
E library@wellcomecollection.org
<https://wellcomecollection.org>

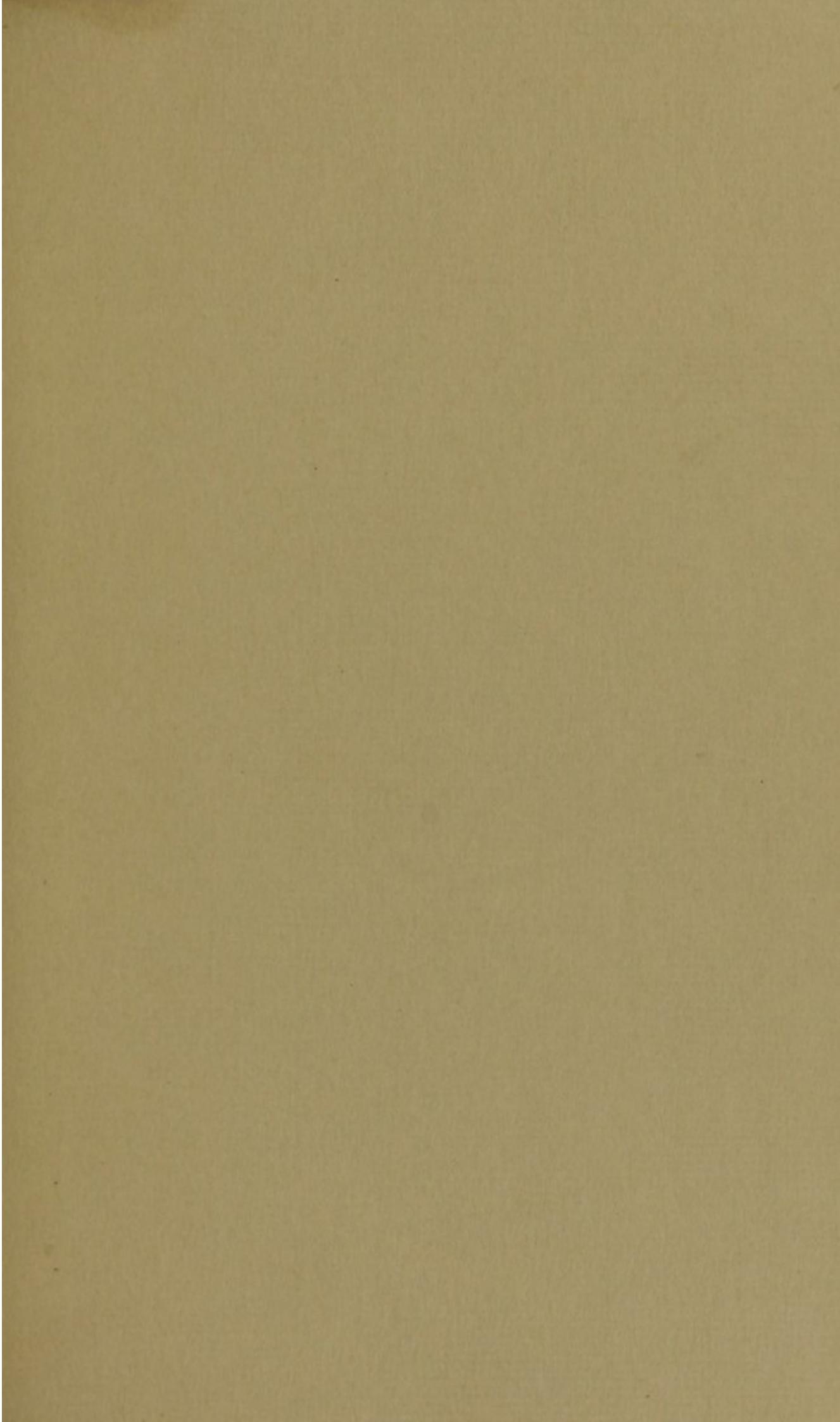
UNITED STATES OF AMERICA

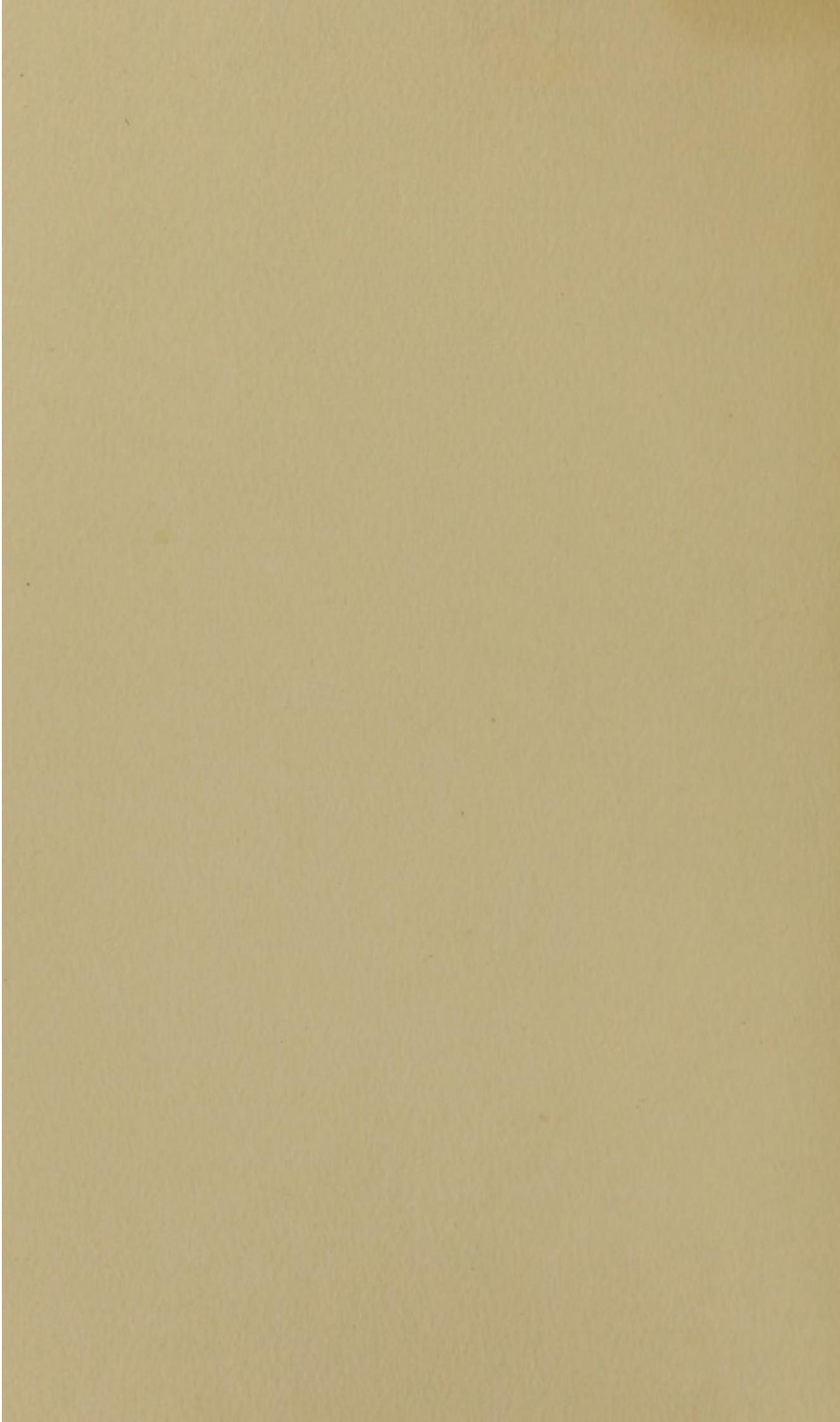

FOUNDED 1836

W A S H I N G T O N, D. C.

Stokes (J.)

TENTAMEN MEDICUM
INAUGURALE,
QUÆDAM DE
ASPHYXIA,
AB AERIS
DEPHLOGISTICATI,
PRIVATIONE ORIUNDA, TRADENS;
QUOD,
DEO MAXIMO ANNUENTE,
SUB MODERAMINE VIRI ADMODUM REVERENDI
JOHANNIS EWING, S. S. T. P.

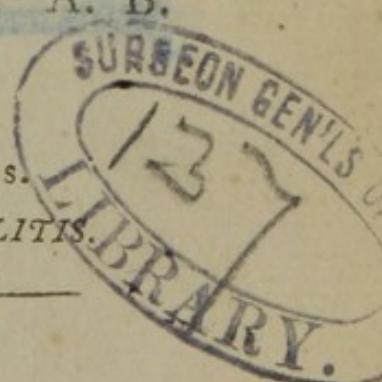
UNIVERSITATIS PENNSYLVANIENSIS PRÆFECTI;
NEC NON
EX CURATORUM PERILLUSTRIUM AUCTORITATE, ET
AMPLISSIMÆ FACULTATIS MEDICÆ DECRETO,
PRO GRADU DOCTORIS,
SUMMISQUE IN MEDICINA HONORIBUS, ET PRIVILEGIIS
RITE ET LEGITIME CONSEQUENDIS,
ERUDITORUM EXAMINI SUBJICIT
GULIELMUS STOKES, A. B.
VIRGINIENSIS
SOCIET. MED. PHIL. SOC. NEC NON
SOCIET. CHEM. PHIL. BIS ANNUUS PRÆS.
AD DIEM 10 MAII, HORA LOCOQUE SOLITIS.

— Ne nimium crede colori.

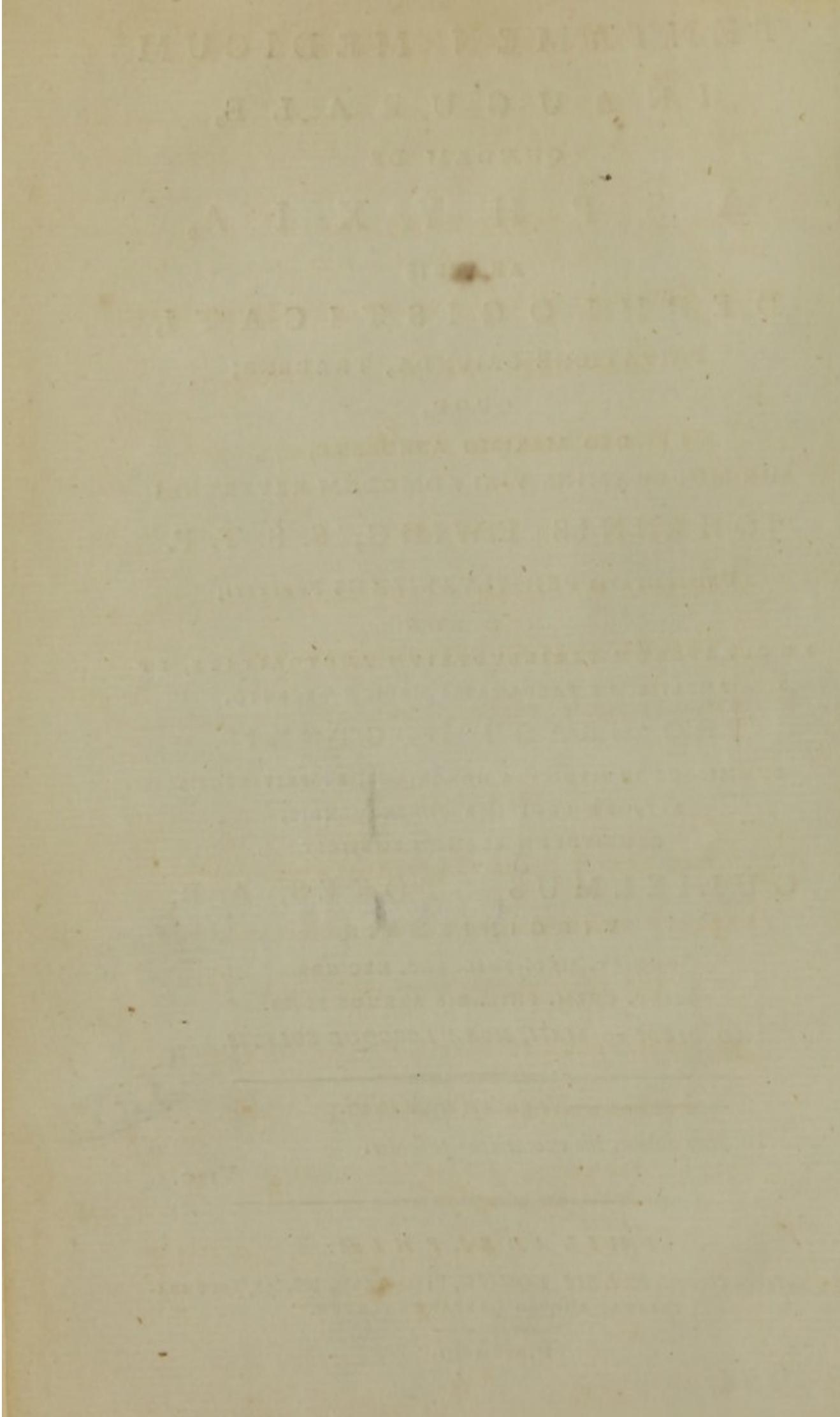
Hac animas ille evocat orco pallentes.

VIRG.

PHILADELPHIÆ:

Ex officina GULIELMI YOUNG, BIBLIOPOLÆ, N°. 52, SECUNDA-
PLATEA, ANGULO CASTANÆ-PLATEÆ.

GULIELMO SHIPPEN, M. D.

ANATOMES, CHIRURGIÆ PROFESSORI, &c.

DILECTISSIMO

QUI IN ARTE APOLLINEA AC ETIAM SCIENTIA IN GENERE:

PRÆSTANTISSIMUS JURE HABETUR;

OB MORUM SUAVITATEM COMITATEMQUE;

NEC NON

BENEFICIA MAGNA ET VARIA MIHI IRROGATA,

HOSPITIO HONORIFICO AC FRUCTUOSO,

PER LONGUM TEMPUS APUD CUM UTENTI,

M E M O R I A E

M E A E G R A T A E A D H U C I N H A E R E N T I A A T Q U E I N D E

N U N Q U A M D E L A P S U R A , H O C O P U S C U L U M , S T U D I O R U M

S U B E J U S M O D E R A M I N E I N C E P T O R U M

E T P E R F E C T O R U M P R I M I T I A S , T E S T I M O N I U M Q U A S I

M E I E R G A N O M E N E J U S A M O R I S A C C U L T U S

P E R M A G N I , S A C R U M D I C A T U M Q U E

V O L U I T A U C T O R .

399733

СЛОВО О СВЯТОМ АПОСТОЛЕ ПАВЛОУ
И МАКСИМУМОУ

ОБРАЩЕНИЕ

СЛОВО О СВЯТОМ АПОСТОЛЕ ПАВЛОУ
И МАКСИМУМОУ

СОВЛАДЫХ И ПАТИАУЩИХ СО

СЛОВО О СВЯТОМ АПОСТОЛЕ ПАВЛОУ
И МАКСИМУМОУ

I N S U P E R

H O N E S T I S S I M O C I V I ,

V I T Æ I N T E G R O S C E L E R I S Q U E P U R O

T H O M Æ J E F F E R S O N ,

V I R O

M E R I T I S P E R M A G N I S V I R T U T I B U S Q U E P E R M U L T I S

P A R I T E R I N S I G N I ,

C U J U S

A M O R P A T R I Æ E T L I B E R T A T I S A R D E N T I S S I M U S ,

P H I L O S O P H I Æ A C L I T E R A R U M S T U D I U M C U L T U S Q U E

F E L I C I S S I M U S , E T C L E M E N T I A U N I V E R S A N O T A B I L I S ,

T U M I N D I G E N A R U M T U M C O R D A A L I E N O R U M

S U M M A C A R I T A T E S I B I D E V I N X E R U N T ;

Q U I Q U O D

Mente fana in corpore fano, sive in rebus

Publicis sive otio verisetur, omni

Tempore gaudens, diutissime inter vivos, spes

Patriæ, exemplum juventutis

Conservetur, sperat exoptat peroratque

A U C T O R S I N C E R U S .

to
W. Stewart with the
complements of his
friend & fr^r l^r l^m

The author

Appleton, Beaman & Company, publishers of Linn's

NEW YORK

1850.

CONFIDENTIAL STATIONERY TO THE MINT
THE CONFIDENTIAL STATIONERY OF THE COINAGE
DEPARTMENT, ALEXANDER HAMILTON, CHIEF COINAGE
OFFICER, & GREGORY COOK, MINT MARSHAL, MINT,
PROVIDING THE STATIONERY OF THE
COINAGE DEPARTMENT

as in good

and in good condition
and ready for delivery
and safe and sound, containing
the following articles:
1. A set of
2. A set of
3. A set of

TENTAMEN
MEDICUM INAUGURALE
QUÆDAM DE
A S P H Y X I A,
EXÆRIS
DEPHLOGISTICATI*
PRIVATIONE ORIUNDA, TRADENS.

PROEMIUM.

QUOD morte apparente laborantes, ad vitam revocari possent, medicos atque Philosophos antiquos prorsus latuit. Si “in nulla re proprius ad divos medici accedant quam in salutem hominibus dando” quid de iis prædicetur, qui non solum salutem sed quasi vitam ipsam eis impertunt? In nihil laudissimo quam in arte et peritia Asphycticos resuscitandi veteres supereminenter Neoterici.

Nihil certe in toto orbe generi humano terribilium fieri potest, quam ut vivi quasi defuncti sepeliantur. Nihil attamen est magis certum, quam quod multi

* Hoc vocabulum per sequentes paginas necessario saepe mihi usurpandum, tamen nonnihil displicet sed quoniam nullum est tale principium simile quod Phlogiston nuncupatur mihi necesse videatur præfari per illam vocem supradictam hic velle æris id generis per perill: Priestly Jun. 4th, Anno 1776 inventum et nuper per Lavoisier gas oxigenum vocatum.

infelices qui animam nondum efflarant, ad sepulchrum damnati sunt. Perscrutanti veteres Autores non paucæ funestissimæ hujusmodi historiæ se se objiciunt.

Quanquam mirum potest videri, vix quidquam de his infortuniis depellendis memoria dignum sive ad contemplationem sive ad usum apud Antiquiores reperitur.

Hujus indagationis laus ad recentiores reservata est apud quos qui summis rebus præerant languentem humanitatem ad rem adgrediendam præmiis largis excitarunt.

Est voluptati notare, multa millia hominum ad vi-
sum mortua sanitati feliciter restituta fuisse, ut ex mo-
nimentis Societatum humanarum liquido patet.
Deinde licet conjici quot miserrimos dira atque præ-
matura morte seculis jamjam elapsis succubuisse.

Rem igitur tanti momenti investigaturo si opinio-
nibus et doctrinis de morbo tractato haec tenus oblatis
nedum assentiamur, venia, ut speratur, facile dabi-
tur. Quo tempore primum de hujusmodi Asphyxia
scribere mihi in mentem venit, plurima experimenta
facere decreveram. Ex his multa instituere, et tem-
poris angustia et animus aliis studiis muneribusque
districtus prorsus vetuerunt. Quæ raptim autem ac
in unam tantum vicem feci ea nunc proferre reformi-
do. Has ob rationes lectorem me fatis excusatum esse
habitum spero quod opusculum experimentis or-
bum de re tam multa requirente publicæ luci edere
non dubitavi.

Attamen omni partium studio liber atque nullius opinioni inserviens, omni denique præjudicii amore vacuus rem propositam ex æquo, pro mea facultate, perpendere conabor.

DE MORBI DESCRIPTIONE.

MULTI nosologi definitiones hujus affectionis alii alias tradidere, quas omnes tacere nequam fas est. Has tamen, observatu est dignum, ab generis morbi eorum inficitia, plerumque esse mancas. Mihi non videtur prætium esse operæ hic loci aut alibi inire certamen, causa statuendi, in qua parte Nosophriæ Asphyxia collocanda sit. Sed hac occasione observare liceat, Ill. Doctorem Goodwyn, qui hunc morbum sub classe Cachexiæ ac ordine Impetiginum secundum nosologiam methodicam Cullenianam collocavit, in maximam errorem certe cecidisse.

Celeb. Sauvages de hac affectione differens ait, “Phænomena mortis apparentis subito ut plurimum supervenientia valde terrifica Asphyxiæ characterem præbent. Si æger sensim in pejus abiens demum fato succubuerit, ejus status Asphyxia non est, nec quenquam ex hoc statu revixisse docet observatio. Ast sæpe accedit, ut ægri subito interempti visi sint, imo ex his quidam sepulti quos vel arte vel sponte inde evasisse certum est. Talis vero status sive a cerebro, sive a corde aut a pulmone potissimum affectis, oritur Asphyxia dicitur, obscurissimum morbi genus, quod ratione atrocitatis et obscuritatis medicorum diligentissimorum inquisitionem exigit. Ille itaque

morbum ita definit" omnium motuum et sensuum
apparens cessatio mortem fere referens.

Ita eruditus Gaubius "deletis omnibus vitæ indiciis, accidente etiam suffocatione, mortis imaginem ita refert, ut merito dubitetur vitam ne an mortem prædicare fas sit.

Ita clar. Vogel "Pulsus abolitio."

Sic Perill. Linnæus "Lapsus virium animalium vitaliumque persistens."

Ita Ill. Cullen (sub nomine Syncopes) "Motus cordis imminutus, aliquam diu quiescens."

Ita cel. Goodwyn, "Asphyxia a sanguine venoso in auriculam et ventriculum sinistros transeunte.—Quarum definitionum unaquæque mihi non-nihil displicet."

Quæ sequitur,—objectionibus minus obnoxia videtur definitio.—Morbus ab ære dephlogisticato pulmonibus adempto, et carbone in sanguine coacervato procedens, omniaque indicia mortis exhibens, universis actionibus vitalibus deletis, tantum principio vitali e corpore nondum egresso.

Mors apparens subitanea a frigore, Electricitate vel multis aliis causis inducta, sub hoc genere forte collocata effet.

Sed, ut verisimile est, causas, quæ hasce affectiones atque alias ejusmodi producunt, in nervos effectus primarios edere; Itaque ad hoc genus, donec

experientia largiori vel experimentis suffultus fuero,
redigere eas non ausim sim.

Nunc pauca de historia et phænomenis hujus morbi verba facere progrediar.

Seculo quidem nostro est maximæ laudi, ut multi nominis permagni de hac re maximo ingenii acumine nuper scripsere.

De horum opinionibus et doctrinis peringeniosis aliquas observationes proferre libet; si vero nulli causarum proximarum ad huc editarum assentiri potuero, (cum præsertim in vero ac quæ humani generis felicitati pertinent vestigandis versarer) nil tamen dubito quin omnibus benevolis excusatus abeam.

Quædam tamen de symptomatibus sunt prius dicenda.

Nihil notatu dignum ab externis corporis subita morte correpti colligi potest. Omnia externa mortis signa, sicut pallor, algor, rigor cum multis aliis fæpiissime præ se ferunt, hisce tamen remanente vita.

Animalia, quæ suspensa, submersa aut suffocata mortem obiere, corporibus incisis, multa propria phænomena exhibent e quibus variæ theoriæ originem duxere.

Quorum hæc sunt præcipua.—Dextrum Cor sanguine nigro colore semper infarcitur, dum sinistrum multo minus ejusmodi sanguinis continet. Ventriculus quidem sinister reperitur fere sanguine vacuus.

Vasa cerebri nunquam sanguine turgescunt, sed aliquando magis solito vacua videntur.

Aquæ fere nullum in submerforum ventriculo aut pulmone unquam invenitur.

Auricula et ventriculus dextri lateris diutius quam sinistri motus edere perseverant.

Hæc sunt præcipua phænomena quæ animalia ab aeris dephlogisticati privatione interempta corpus incidenti semper exhibent.

Harum specierum causam immediatam expiscari est maxime expetendum; quippe quæ reperta omnes conatus morbi sanandi ad radicem mali bene dirigeret.

Omnes, qui hactenus rem considerandam suscep-
runt, proximam causam harum specierum, atque subitæ mortis esse mechanici vel chemici generis, qua-
si posthac constabit, male decreverunt.

DE PHÆNOMENORUM EXPLICATIONE.

SENTENTIÆ et opiniones multæ ac inter se-
diffidentes ad enucleanda hæc signa in lucem editæ
funt.—

Quidam non parvi nominis, in morte subitanæ ex
submersione, suspenzione, vel aere mephitico illata,
Apoplexiam a cerebri compressione induci opinan-
tur.

Hæc autem doctrina prorsus falsa videtur. Experimenta enim æque ac ratio ab aeris dephlogisticati defectu nunquam exoriri luculenter demonstrant.

Idem, Morgagni inquit, Encephali in suspensis et submersis status est, in utrisque naturalis fere et famus*.

Et etiam ex multis experimentis et corporum ab aere mephitico mortuorum sectionibus satis liquet, species internas fere semper easdem esse ac in suspenis atque submersis.

Nec ulla Congestio aut effusio sanguinis, vel feri in Capite unquam deteguntur. Itaque rei medullaris compressio causa morbi, de quo nunc agitur, existere non potest.

Sed si causa sit cerebri compressio, qui fit, quod symptomata sæviora ex causa debiliore aut fere nulla procederent? Nam inter omnes hodie consentitur, hos Apoplexiæ Casus ex hæmorrhagia cerebri ortos magis diros esse ac funestiores.

Igitur his de causis perinde atque multis aliis Apoplexiæ Asphycticis nunquam adesse mihi satis clarum videtur.

Chirurgus Kite, quippe qui hanc doctrinam stabilire contendit, quanquam liber ejus multa utilia atque vera continet, in errorem non parvi nominis ruisse videtur.

Dr. Goodwyn ex magno experimentorum concinnorum numero credit, proximam causam hujus

* Vid. Epist. xix.—Etiam De Haen de submersis.

terribilis morbi in sanguinis mutato colore in corde sinistro, unde motus non potest ibi excitari, constare.

Sanguis Arteriosus sinistro corde exiens sicut Low-erius jampridem observavit est naturaliter rubei coloris. Ex eodem saepissime observato sagax Goodwyn nigrum sanguinem in sinistro corde chemice mutatum aliqua vi stimulatrice, qua motus cordis sustentetur, carere censuit.

Sed, me judice, in errorem illapsus est. Nam si haec doctrina vera esset, sanguinis proprietates chemicæ re vera mutarentur quod nisi quoad colorem non accidit.

Sanguis præterea niger motum cordis dextri diu excitare abunde valet. Et mihi non probabile videtur ut latus cordis dextrum plus irritabilitatis quam sinistrum possideret, quod ille ill. pro explorato accipere adigitur.

Irritabilitas insuper contra clar. Whyttii opinionem non a systemate nervoso sed a sanguine confecto directe pendere probatur.—Documenta etiam non defunt, sanguinem fusco colorem, cor ad actionem, ut aiunt, stimulare optime ac diutissime valere*.

Doctor Crawford ille celeberrimus insuper nos certiores fecit Animalia in aqua calida retenta nigrum sanguinis venosi colorem sensim perdere; illa miholominus, uti tentamina demonstrant, sanguine etiam rubicundo, mortem ab submersione citius obe-

* Vid. vi. Vol. L. Med. obs. p. 291 & seq.

unt, quod secundum Doctoris Goodwyn Opinionem accidere non unquam debet.

Vitam, non est fide dignum, in quodam sanguinis colore re minimi momenti, nisi mutationis in rei natura positæ uti testimonium respiciatur, constare. Insuper sanguinem albescere observatum est; exemplum hujusmodi a preceptore meo Ill. Gul. Shippen rei Anatomicæ in hac Academia emerito Professore in ejus prælectionibus traditur.

Si sanguis modo stimuli chemici aut mechanici motum cordis producat, futurum, ut nisi ille stimulantior continenter evaderet, aut cor magis irritabilis motus gradatim evanescat.

Venia mihi detur ut rogem quenquam qui sanguinem stimulando aut distendendo Cor, ejus motus producere contendit, cur nullum alium liquorem in venas injectum, effectum eundem aut in ulla re similem gignere non posse? Aut quomodo fit, ut res lenissimæ sanguini in vasis fluenti mistæ, nulla mutatione visibili inducta vitam quam citissime extinguerent?

His paucis igitur rite per pensis, sanguinem per vasa moventem nulla chemica aut etiam mechanica dote præditum esse qua motus cordis excitetur, perspicue constabit.

Altera opinio nupera de causa proxima morbi hujusce in medium prodiit.*

* Coleman on suspended respiration.

Autor argumento frigido, ut opinor, usus hanc fere sine ullo testimonio in vasis pulmonibus collapsis atque ita transitum per eadem sanguinis liberum mechanice impedientibus constituit.

Res Anatomica jamdudum nos certiores fecit pulmonem convexum Thoracem concavum nunquam differere; et certe neminem quidem lateat sanguinem per pulmones in statu expirationis viam sibi facilem comparare.

Experimenta etiam quæ autor ingeniosus ad hanc rem confirmandam instituit, uti est in confessio, incerta atque fallacia fuere. Quod de horum ambiguitate, animo certiore redditus sim quæque præcipua cum eventu alio ac ab eo relato, præfente atque adjuvanti meo prudentissimo contubernale Henrico Rose iterum iterumque repetivi.

Ab his observatis atque eo quod indicationes ad sanitatem pertinentes causæ ejus proximæ non respondent, Chirurgi Coleman opus laudandum nondum nequam persolvisse, sed a recta via esse deflectum mihi statuendum est.

Dr. Cullen fama nusquam morienti jure coronatus, in ejus laudatissima ad Dom. Cathcart epistola, quanquam multa præstantissima de hujuscce affectio-
nis sanatione tradidit, tamen fere nihil de Causa aut ea conditione, qua symptomata nituntur atque facile explicari possunt, in medium protulit. Tamen mea reverentia hujus magni nominis non obstat quin co-
gitarem illum principium vitale in qualibet systematis

nervosi conditione collocando esse magnopere hallucinatum.—Hoc postquam certius reddetur.

Dr. Hofack peringeniosus, unus ex meis intimis familiaribus, ut doctrinas discordes inter se conciliaret, probare tentavit uti variæ functiones invicem in nexæ adeo arcte inter se connectuntur, ut alia sine alia non laedi potest. Itaque ab omnium communis laesione proximam causam asphyxiæ constare decrevit; sed certe aberravit quoniam quæ necessaria ad principii vitalis existentiam sustinendam ponit, tantum ad animalis viventis salutem sunt necessaria.*

Hic autor sagax, rem perfunctorie quanquam ingeniose quippe qui attigit, certissime fallitur quum ita dicat “ such is the connection between these different functions and such is there mutual dependence upon each other that it is difficult if not altogether impossible to determine which is the cause and which the effect. This much however I believe is certain that they are all essential to animal life and that the one cannot exist without the other. Hence then must appear the absurdity of an attempt to explain the cause of death from an interruption of any *one* function exclusive of the rest.”

Enim si ille experimenta atque argumenta, quæ a viris clarissimis Fontana, Luzuriaga, Huntero et aliis allata sunt, vidisset ac perpendisset, rem alias se habere sine dubio statuisset. Nunc ergo restat ut explicationem quæ mihi rectior videtur tradere progrediar.

* Vid. his Enq. into the Causes of suspended Animation from drowning, p. 9 &c.

Hic igitur pro comprobato accipiam, quod postea confirmare ratiocinatione ac etiam experimentis decentatis conabor, corpus humanum et omnem materiam vivam principio vitali dotatum esse quod extat causa omnium ejus motuum et per quod a dissolutione conservatur.

Sanguis quoque, dum vitalitate perfecta gauderet, cor ad actionem stimulare atque omnes alias functiones inde pendentes illæfas servare pollet. Itaque rem quasi compertam habeo, vitam systemate nervoso nequaquam inniti, sed sicut Ill. Hunterus ac alii cogitavere, in sanguine ejus fonte commorari.

Sed quandcumque aer *purus* pulmonibus excludatur, a carbone sanguine accumulato et absorptione ab aere caloris latentis intercepta vires vitae adeo debites inde evadunt, vitales actiones quo minus possent peragi.

Igitur dextrum cor sanguine adhuc vivo stimulatum motus ciere pergit dum sinistrum quia sanguis eo perlatus salutifera mutatione, qua vitale principium sustentatur atque fovetur caruerat, fere prorsus quiescit.

Sin autem aer dephlogisticatus in pulmones immittatur, modo potentia vitalis non ex toto absumentur, carbone ex sanguine æque ac calore latentie ex aere mutuo permeantibus, vires vitae instaurari et functiones vitales et inde aliæ omnes renovari incipiunt. Omne hoc quo ad morbi sanationem et inductionem sine auxilio systematis nervosi perficitur.

Ita non tantum phænomena hujus morbi, sed etiam leges sanguinis circuitus atque Oeconomiæ animalis in genere, si sanguinem animatum dicere fas sit, facilius explicantur.

DE CAUSA PROXIMA HUJUS MORBI INVESTIGANDO.

CUJUSCUNQUE morbi causa proxima ea conditio est, quæ præsens morbum facit, qua sublata tollitur morbus.

Quæque causarum proximarum, quia his characteribus non responderunt, repudiata est.

Quod quæ sequitur causa magis probabilis videatur pauca de doctrinis ad vitam pertinentibus spaciā loqui necesse est.

Opiniones hodiernæ de causa et phœnomenis vitæ animalis pariter atque vegetabilis ad duas formas referri solent.

Vitam a stimulis in materiem agentibus physica necessitate genitam et suffultam esse affirmare multis enuperis et inter alios Ill.* Professori Institutorum Medicorum in hac alma Universitate placet. Sed, ejus venia, si hoc verum sit, qui fit, ut morbus nunc tractatus unquam lethalis evadat? Nam ubicunque nulla partium vitalium injuria intercessisset (et fere semper nulla percipiatur) curatio posset semper effici quibuscunque stimulis vis idoneæ corpori applicatis—rem sepe ita habere toto cum corde exopto.—

* Dr. Rush's lectures on physiology.

Si vita a physica necessitate stimulorum operatione enata sit et in motu tantum constat uti cel. Professor Institutorum docet, causa cerni non potest cur, liquor effervescens aut moles fermentans vivere non dicatur. Sed hoc palam affirmare dementiae argumentum haberetur.

Denique dotes meræ et animatæ materiæ adeo inter se se differunt, ut nunquam non mirum videatur, quomodo effectus et phænomena vitæ tam multa et inter se se diversa ex stimulorum actione in materiem effluere posse in animo primum concipiatur. Effectus stimulorum vis eorum rationem directam habere debent; et omnes morbi, quippe qui ex nimia aut diminuta in citatione pendent, quocunque stimulo vi apta prædicto sanari debent. Ne multa dicam, si doctrina, de qua nunc agitur, esset vera tantum uno medicamento alkahol nempe medicis foret opus, quo gradui incitationis vel morbi accommodato omnia mala cito et jucunde tollere possent; sed hujus doctrinæ Brunoniæ, uti nunc audit, ac solidi stricti et laxi cui etiam accessit mixtum sextæ methodicæ cui princeps fuit Themison ratio æqua, quia nihil inter se se distare videntur, est habenda*.

His consideratis, aliquod principium vitale materiæ congenitum esse, animal ab interitu et dissolutione conservare contendens mihi, credere licet.

Aliiquid per hoc a mente sive ex materia sive spiritu constante prorsus discretum significatur. Et etiam systema nervosum instrumentum cogitationis et

* Vid. Cels. vel Hist. Med. Le Clerk, Friend, Black, &c.

sensationis ex hoc nititur fovetur sustentatur.— Non defunt multa atque fortia argumenta, quibus probatur nervos vitæ tantum appendicem esse fatigationi eidem.— Animalia sicut polypus nervis orbata tamen firmiori vita gaudent.— Infani functiones meræ vitæ perfectiores, quam alii homines possidere videntur; cum multum cogitationis contra modo non aspernando vires vitæ imminuunt. Ut cunque vita simplex a systemate nervoso extat aliquid ex toto discretum; sed ubicunque ambo sunt consociata, ut mutua aliquatenus inter illa intercedat fiducia, necesse est.— Quoniam impresentiarum ulterius in hac re progedi non licet, ad Hunterum, I. G. Blane clar. lectorem curiosum dimitterem.

Itaque principium sentiens Stahlianum et aliorum motus corporis humani gubernare abnego.

Qualis est vita semper fuit questio de qua in omni seculo physiologi magnopere inter se se discripue. De ingenio aut essentia hujus principii subtilissimi ex effectibus viribusque tantum cognoscendi nequid differere in animo est.

Sed principium cuius opera germen in ovo materno præexistens in animal perfectum crescat, id esse maximi momenti nemo inficias ibit.

Principium vitale ex effectibus cognitum ita definirem, quod vel quiescens vel actuofum, corpus cui inest a dissolutione conservat, stimulorum patiens, universis noxis resistens et est causa primigena omnium motuum animalium.

Vita in multis variisque conditionibus quotidie reperitur sed proculdubio semper est ubicunque eadem. In regno animali ac vegetabili sub modificationibus diversissimis extat; niholominus prorsus eadem. Ex his liquet sensum, motum et judicium ab existentia hujus principii esse aliena. Hæc fortasse quodam proprio organo nituntur, sed principium hoc inæstimabile congenitum est.

Differentia inter vivam materiam ac mortuam tantum consideretur. Hæc varias formas et quotidianas mutationes facile suscepit, nec parem sibi gignit neque enutritur aut crescit. Illa attamen fermentationem in se procedere non finit nec ventriculi viribus pepticis obedit, enutritur, crescit, parem sibi gignit frigoris aut caloris effectibusque resistit.

Animalia quæ per hiemem frigore torpescunt, tamen fatis caloris ad vitam fovendam producunt. Vegetabilia etiam contra effectus frigoris vim aliquatenus exercere feruntur*.

Sed hunc conspectum vitæ diffusum utcunque jucundum relinquendum necesse est, et pauca spaciati de vita animali sunt dicenda.

Simplex vita, quippe quæ in animalibus systemate nervoso ex toto orbatis invenitur, sensilitati non necessario alligatur.

Et quoniam non ullo proprio organo inniti potest materiæ inorganicæ conficietur. Hujus exemplum

* Vid. Hunter's Animal Oeconomy.

in ovo quod vitam possidere nullus inficias ibit, omni tempore reperitur.

Universo corpori, sed non pariter firma, communis est.

His itaque præmissis, nos firme credere sanguinem animatum probari clare patebit. Et hic non possum non commoveri cum cogitarem hanc doctrinam a cel. Harveio leviter attacktam, et ab ill. Huntero ratiocinatione et præparatis magis probabilem redditam aspersione unquam affectum iri.

Multa quidem argumenta valida adsunt cur sanguis credatur non tantum vita prædictus sed etiam fons et origo ejusdem in aliis corporis partibus. At ne limites dissertatiunculæ idonei superentur, hæc pauca sequentia, quæ vitam in sanguine non in nervis originem atque sedem habere præterea demonstrant, tantum proferam.

Nervus ad liquam partem attinens si ligetur, nil nisi motus ac sensus ex parte delentur. Sin autem arteria sanguinem ad aliquam partem perferens ligamine perstringatur non tantum motus et sensus abolen-tur sed mors ipsa in ea quam citissime sequitur.

Sanguis lancea emissus frigore vel calore extremis semper eandem temperiem habet. Hunc esse principii vitalis effectum necesse est.

Si sanguis extra vasra effundatur, partes contiguas non irritat sicut res mortua atque alienigena, sed sae-pe si non absorbeatur, per vasra lymphatica actuosus et vasculosus evadit.

Multis insuper substantiis in venas immisis nervos non unquam affientibus sanguis et inde corpus universum subito interficitur*. Aer cujuscunque generis, qui nervis amicissimus est in venas injectus vitam sanguinis et etiam animalis certo citoque tollit.—Si aer fixus sit sanguini mistus irritabilitatem instanter perdit, sed nervis omnimodo applicatus effectum nullum edere potest†.

Hinc compertum habeo, irritabilitatem e sanguine directe pendere opinionemque vitam cerebro nisi et inde ad omnes partes per nervos deduci docet falsam et perabsurdam videri.

Sanguis caloris humani fons rite existimatur phœnomena cuius post tot tantosque labores non adhuc enodate explicata fuere; nec explicatio unquam fieri potest, dum virium principii vitalis ratio nulla non habeatur.

Hic processus qui neque prorsus est chemicus aut mechanicus, hujus vi principii gubernatrice peragi videtur.

Calor latens Chemicis Gallicis *Calorique* vocatus ab aere dephlogisticato sanguine attrahitur, carbone, qui sanguini nocet atque eum infuscat, per vicem accepto.

Hic calor ita comparatus actione cordis ac arteriarum aut viribus vitae sensibilis, quippe qui per thermometrum mensuram capit, redditur.

* Vid. Fontana on poisons.

† Vid. Inaug. diss. Aut. I. M. R. Luzurioga.

Rationem me rogantibus qui sit ut calor humanus permaneat fixus, quique in bona valetudine est semper idem? Hoc detur responsum; nescio: Sed viribus vitae supra memoratis ex toto tribuendum.

Sanguis vitalitate vacuus aut ullum aliud fluidum animatione carens cor et arterias ad motum nunquam incitare potest.—Hoc ad experimenti trutinam saepe revocatum est.—Et post mortem praecipue subitanam nemo ullam chemicam sanguinis mutationem decernere potuit.

Aeris Atmosphærici interclusione multisque aliis causis sanguinis vitalitas minuitur aliquando profus aboletur.—Sanguinis, uti clar. Hunterus docuit, vitalitas in statu latenti, si voce uti liceat, diu permaneat, et stimulo aeris *puri* iterum admisso quo calor aeris et sanguinis carbo mutuo inter se commutentur rursus ad actionem instauretur.

Fortasse objicietur si sanguis vitalitate sit praeditus quomodo ranæ atque alia Animalia sanguine frigide vivere possunt aliquamdiu, quum cor e corpore tollatur? Responsum est facile; omnes corporis partes æquè ac sanguis sunt viventes.—Præterea neque Spallanzani aut ullus alias totum animalis sanguinem elicere unquam potuerit.

Denique, uti observatum fuit Eruditissimo Prof.* adjunct. Anat. &c. qui huic opinioni favet, omnes partes corporis, in ratione directa sanguinis eo deducti, vitalitate gaudere.

* Dr. Wistar.

Itaque ab his considerationibus, veritati phœnomenis ac curationi hujus morbi consentaneum videotur denunciare proximam causam Asphyxiæ hujusmodi in vi vitalitatis sanguineæ et inde totius corporis imminutissima constare. Hanc principii vitalis læsionem, et functionum vitalium, naturalium atque animalium, quæ deinde sequitur, feriationem ex supradicto commercio inter aerem *vitalem* et sanguinem saluberrimo interpellato enasci manifeste liquet.

Cum igitur sanguis per vasa circumfluus non sit fluidum inanimatum vi sola mechanica aut chemica cor stimulans, sed, uti divinus Legislator Judaicus, atque recentiores Philosophi Ill. Harveius et clar. Hunterus censuerunt, animatus, fons vitæ, et omnium motuum vitalium causa princeps “ primum vivens et ultimum moriens” sit aspectandus, magna circumspectione in venæ sectione celebranda opus esse nemo inficias ibit.—Sed tamen ut Pathologia humida cum omnibus ineptiis expurgiscatur mihi absit votum.

Autem ut paucæ legum quibus principium vitale parere amat nobis patefiunt nihil longius de hac re obscura loqui nos decet ante quam fiant experimenta quæ ut idonea luci publicæ ampliarem tempus otium et multa alia necessaria mihi defuerunt.

S I G N A   D I A G N O S T I C A   M O R T I S.

D E his multi varia scripsere, alii in aliis vitam ponentes. Non pauci autores vitam in irritabilitate

constare censuerunt, et quum illa deficiat mortem adesse aiunt.

Sed uti intelligi nequit quin magna cum alea, cor et partes internas hujus pertinacissima suam irritabilitatem perdidisse, omnia hujusmodi signa esse periculosa atque fallacia concludere licet.—Nam, sicut supra observatum, principium vitale aut potentia actionis sine ullo motu aut actione diu existere possit.

Igitur nisi omnium viarum atque modorum motus vitales revocandi mox dicendorum periculum factum fuerit aut putrefactio erit incepta mortem adesse non est dijudicandum.

Itaque cum mortem subitam forte tantum apparentem aliquis modo sanus oppetiverit, corpus amiculo ferali nequaquam indui atque in frigore ore ac naribus clausis, (fere satis sanum trucidare) seponi, omnimodo suaderem : Sed remedia vitae fuscitandæ apta tententur.

Quandocunque putrefactio (unicum signum mortis indubitatum) sese indicaverit, tunc sine dubio aut periculo vim vitalem, quae huic processui obfistit, omnino extinctam esse concludere fas sit.

Quidam autor* vitam in irritabilitate sistens electrationem quasi examen per quod an vita aut mors adfit sciatur eloquio forti suadet—Hæc trutina tamen plena alæ male adhibetur : Nam vires vitae jam

* Vid. Chir. Kitc.

languidæ hunc impetum decretorium impune sustinere non possint.

Itaque in omni casu quum vita subito decepsisse videatur remedia omnia actiones vitales instaurando aptissima fine mora adhiberi commonerem. Hic ullam cunctationem exercere nefas est ; nam dispendium temporis vanum sœpiissime vitæ privatio evadit.

Oh ! terribile contemplatu : Multa millia procul-dubio animarum perdiæ sunt, quæ si remedia apta cognita atque adhibita fuissent ab interitu conservata essent.

PAUCA DE OPTIMA METHODO ASPHYX- IAM MEDENDI.

Si quis curiosus omnes rationes et remedia quæ ad hanc affectionem gravissimam summovendam commendata sunt cognoscere velit, ad autores qui de hac re fusius scripsere et ad monita societatum, quæ pro submersis et suffocatis curam gerunt, sese recipiat.

Hic aliis anteferendam sanationis viam leviter attingam, quo lector mitissimus, fines dissertationi decoros superando, defatigationi minus objiceretur.

Ex causa antecedenti stabilita enucleate patet unicam tantum indicationem *curativam* existere posse vires vitæ scillicet augere et actiones, inde pendentes instaurare.

Hoc adeo optabile modo sequenti probabilius efficitur.

Si calor corporis proprius valde imminutus erit hic incremento gradatim facto ad 96° Farenh^t: usque reficiatur.—Interea corpus manibus liquore aliquo spirituoso aut stimulante tinctis perfricitur, omnibus qui ad hoc opus non necessario occupantur e cubiculo summotis.

Pulmonum inflatus quam citissime tentetur. Hoc remedium tam maxime indicatum, quam ad actiones vitales renovandas efficacissimum est. Varia instrumenta quæ hic non possunt describi ad hoc perficiendum idonea inventa sunt. At si nullum horum præsto fit, pulmones aere ex ore adstantis efflato impleantur, et pressura exinde leniter facta evacuentur. Et hoc modo respiratio naturalis maximo cum fructu sæpe adumbrabitur.

Chirurgus Coleman theoria ductus male suadet, ut, postquam pulmo aere distensus erit, impetus electricus per cor mittatur—Sed hoc, ratione jam tradita, periculosissimum evadet. Electricitatis applicatio in nullo alio modo prospicit, nisi corpus sit insulatum atque scintillulæ exinde elicantur.

Nil dubium quin satius erit, ut vesiculæ pulmonales aera transmittentes aere dephlogisticato distendantur. Ideoque non possum non sperare, quod quoniam facilis via hujus aeris speciei ex nitro pariter atque ex aliis rebus, pretio vili, abunde obtinendæ nunc reperitur, ejus administrationem factum iri creberimam.

Injectio rerum stimulantium per anum maximo usui erit. Fumus herbarum aromaticarum hac via

immissus est utilissimum. Sed si hoc non facile perficiatur, enema calidum leniter stimulans in rectum injiciatur.

Hæc omnia remedia profunt prout vim vitalem blande stimulant, excitant, augent.

Frictio remedium nunquam satis laudandum quippe quod motum sanguinis ciet atque universum corpus exercendo jucunde stimulat, præcipue ad corporis extrema melius applicatur.

Emetica, venæfæctio, electricitas fortis, succussio denique omne genus mechanicæ violentiæ sunt maximo studio evitanda, quæque adhibita, quanquam prodeesse videantur, tamen sine dubio nocent.

In omnibus hisce remediis utendis magna patientia opus est.—Nam post horas sed plerumque citius continuæ operæ successu exoptato tandem coronantur.

Hiuc dissertationi finem impositurus, et hanc *almam matrem* in qua diu et jucunde versatus ad honorem jam secundo evehor relicturus, hoc fieri tamen mihi prius non licet, quam meas grates sinceras et ardentissimas professoribus singulis reddidero.—Et hic præsertim chimicæ professor peritissime, benevole Hutchinson, beneficia mihi a te clam ac palam illata dum studiis incumberem cum tuis dotibus animi amabilibus nunquam non recordanda tacere sine crimine non possum; auxilium salutiferum atque benignum mihi ægrotanti allatum per te ac Perill: Kuhnium felicissimo successu longe lateque insignem per quod mor-

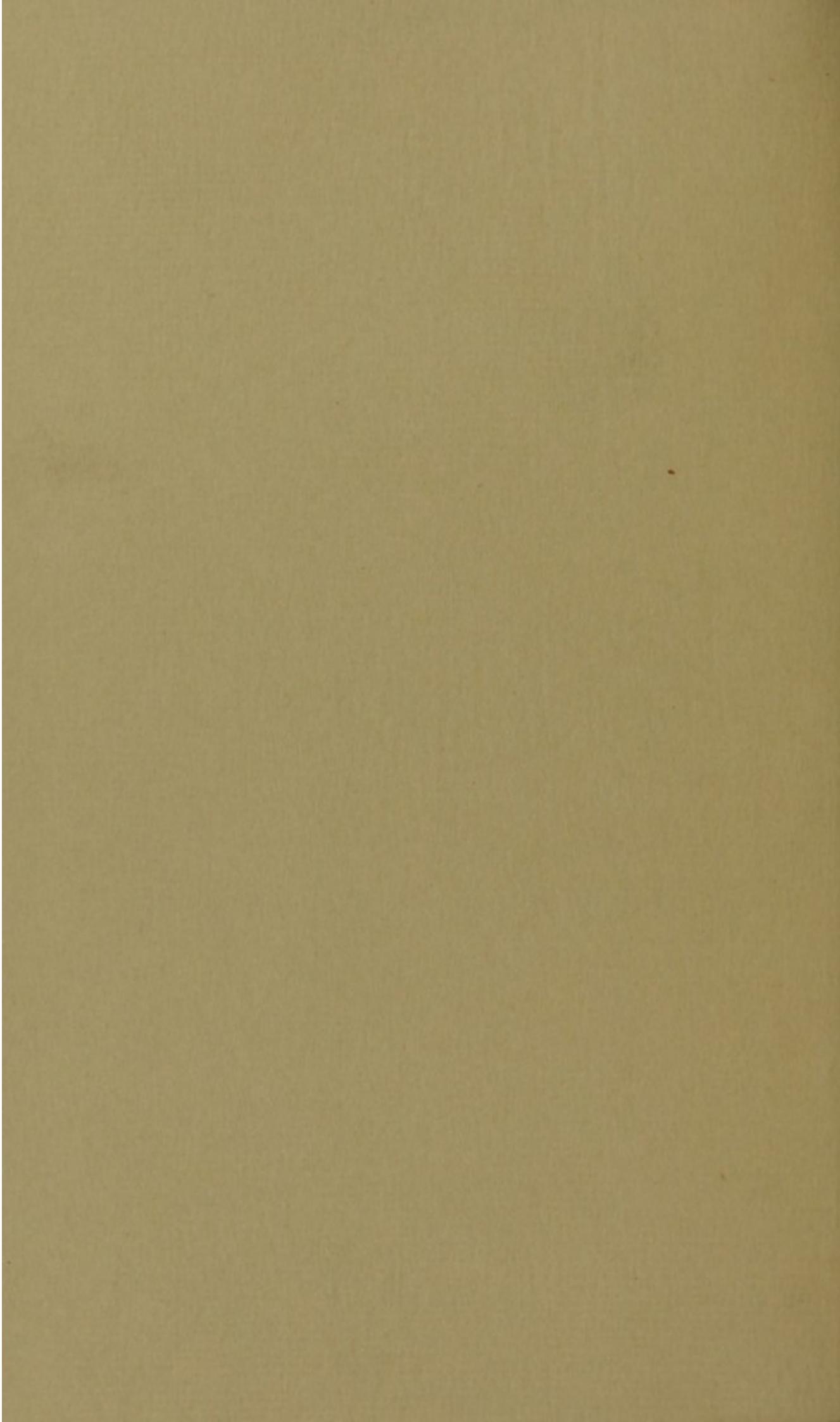
tis periculo ereptus vita et spiritu nunc potior, remi-
nisci est dulce semperque erit.—Certe dum memoria
mea et judicium simul officiis propriis funguntur, et
quamdiu *viatica* comparata cum naufrago *enatantia*
animum meum gaudio ullo afficiunt, auctorum feli-
cissimorum tot tantorumque bonorum oblivisci nun-
quam potuero.

F I N I S.

ERRATA CORRIGENDA.

Pag : line.

- 3   10 pro cum lege eum.
- 7   15 — maximam lege maximum.
- 9   10 — ad huc lege adhuc.
- 11   8 — suspenis do. suspensis.
- 12   12 — prterea do. præterea.
- 14   2 — pulmonibus lege pulmonalibus.
- 16   16 — debites lege debiles.
- 18   14 — In citatione lege Incitatione.
- 23   19 — frigide lege frigido.
- 24   6 — functiorum lege functionum.
- 27   17 — creberiman do. creberrimam.
- 21   15 — liquam lege aliquam.

Med. Hist.

WZ

270

5874t

1793

41

